

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 320/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. H., M., zastúpeného advokátom JUDr. V. B., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Ndc 5/2012 z 28. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. H. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2012 doručená sťažnosť Ing. M. H., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Ndc 5/2012 z 28. februára 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že najvyšší súd napadnutým rozhodnutím nevyhovel návrhu sťažovateľa prikázať vec vedenú Okresným súdom Michalovce (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 148/2003 na konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Poprad.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Ndc 5/2012 z 28. februára 2012 porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, čo odôvodnil takto:

„Súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany.

Napadnuté uznesenie však spomínaným požiadavkám ústavy nezodpovedá, je čisto arbitrárne a neodôvodnené, bez uvedenia akýchkoľvek preskúmateľných dôvodov, na ktorých je založené, nakoľko najvyšší súd svoje rozhodnutie vlastne ničím bližšie nezdôvodnil, na dôvody môjho návrhu na prikázanie veci inému súdu reagoval len paušálnym konštatovaním, že neboli zistené zákonné predpoklady navrhovaného opatrenia podľa § 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, a teda z napadnutého uznesenia nie je vôbec zrejmé, prečo najvyšší súd rozhodol tak ako rozhodol...

Písomné vyhotovenie napadnutého uznesenia napokon nezodpovedá ani požiadavkám, ktoré naň kladie § 169 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keďže v písomnom vyhotovení uznesenia absentuje označenie účastníkov a veci, osobitne oddelený výrok a odôvodnenie napadnutého uznesenia.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie *„vydal nález, ktorým vysloví, že moje základné právo na súdnu a inú právnu ochranu priznané čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. k. 6 Ndc 5/2012 zo dňa 28. 02. 2012 porušené,*

uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. k. 6 Ndc 5/2012 zo dňa 28. 02. 2012 zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a napokon

zaviaže Najvyšší súd Slovenskej republiky uhradiť mi na účet môjho právneho zástupcu... trovy konania v sume 323,50 eur s DPH, do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Ndc 5/2012 z 28. februára 2012 tým, že toto rozhodnutie je arbitrárne, neodôvodnené a jeho písomné vyhotovenie nezodpovedá ani zákonným požiadavkám podľa § 169 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd už v minulosti v obdobných veciach uviedol (I. ÚS 207/07, III. ÚS 228/06), že pri poskytovaní ochrany prípadnému porušeniu základného práva (konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) ústavný súd prihliada aj na správnosť výroku napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, t. j. na jeho procesuálne vecnú správnosť. Až preukázaním nedostatku správnosti výroku napadnutého rozhodnutia by mohlo hypoteticky dôjsť k sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva, resp. vady spočívajúcej v nedostatku dôvodov uznesenia. Iba v takomto prípade by mohla totiž táto vada nadobudnúť potrebnú ústavnoprávnu intenzitu. Z uvedeného vyplýva aj opačný záver, t. j. pokiaľ bolo namietané uznesenie najvyššieho súdu správne (z hľadiska jeho výroku), potom nemohlo nastať ďalšie sťažovateľom namietané porušenie jeho práva (čl. 46 ods. 1 ústavy), resp. vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (a pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnu intenzitou zisteného porušenia.

Sťažovateľ svoj návrh z 27. apríla 2011 (doručený okresnému súdu 2. mája 2011) na prikázanie veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 9 C 148/2003 Okresnému súdu Poprad odôvodnil takto:

„Na Okresnom súde Poprad sa pod spis. zn. 7 C 100/2006, pod spis. zn. 8 C 100/2006 a pod spis. zn. 18 Cb 132/2007 vedú na základe návrhov žalobcu: Z., a. s. S. konania, ktoré skutkovo aj právne súvisia s konaním v právnej veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod spis. zn. 9 C 148/2003. Prikázanie veci je teda dôvodné z hľadiska hospodárnosti konania...“

Mám ako účastník konania (žalovaný v 1. rade) za to, že v danej veci existuje objektívna skutočnosť odôvodňujúca delegáciu predmetnej veci z dôvodu vhodnosti. Sústreďenie súdnych sporov, ktoré sa vedú na základe návrhov žalobcu: Z., a. s. S. a ktoré spolu skutkovo aj právne súvisia, na Okresnom súde Poprad je teda skutočnosťou, ktorá odôvodňuje delegáciu predmetnej veci z dôvodu vhodnosti...“

Zo zápisnice o pojednávaní okresného súdu konanom 2. decembra 2011 vyplýva, že žalobkyňa - spoločnosť Z., a. s., S. (ďalej len „žalobkyňa“), s návrhom na prikázanie veci inému súdu nesúhlasila. Jej právna zástupkyňa k tomu uviedla:

„Predmetným návrhom na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti nesúhlasíme. Poukazujeme na to, že podľa informácií, ktoré máme k dispozícii, tieto konania, na ktoré poukazuje odporca, t. j. konanie 7 C 100/2006 a 8 C 100/2006 v oboch konaniach odporca podáva opakované návrhy, ktoré sú obštrukčné, ktorými sa snaží prerušiť konanie a snaží sa o odročenie. Konanie 7 C je prerušené do skončenia konania vo veci 8 C, vo veci 8 C odporca podáva opakované procesné obštrukčné návrhy. Pokiaľ sa týka označenia Okresného súdu Poprad, namietame, že vzhľadom na to, že v tejto veci už prebiehalo konanie pred Okresným súdom Michalovce, nejedná sa o novo začaté konanie a ohľadom už na rozbehnutú vec a rozhodnuté dokazovanie sa domnievame, že nie sú splnené podmienky vhodnosti tak, ako to predpokladá Občiansky súdny poriadok. Poukazujeme pritom aj na skutočnosť, že osoby, ktoré v tejto veci sú označené ako účastníci konania, eventuálne sú označované ako svedkovia, sú v mieste Okresného súdu Michalovce a aj z tohto dôvodu nie je vhodné, aby vec bola presunutá na Okresný súd Poprad. Zároveň

som toho názoru, že dôvody, ktoré uviedol odporca v predmetnom podaní nie sú dostatočné na to, aby im súd vyhovel. Preto žiadame, aby tento návrh zamietol...“

Právny zástupca sťažovateľa do zápisnice o pojednávaní 2. decembra 2011 k vyjadreniu právnej zástupkyne žalobkyne uviedol:

„Ja by som v prvom rade teda uviedol, že zotrvávame na tom podanom návrhu. Máme za to, že tento návrh je dôvodný. Chcel by som sa vyjadriť k tomu, že údajne podáva odporca nejaké obštrukčné návrhy v konania, ktoré uvádzam vo svojom návrhu na prikázanie veci inému súdu. Odporca v 1. rade (sťažovateľ, pozn.), ani odporca v 2. rade nie je účastníkom konania, čiže nemôže podávať žiadne obštrukčné návrhy. Je však pravdou, že účastníci v tejto veci v podstate čo sa týka na strane žalobcu zastupuje právna zástupkyňa žalobcu, ktorý je totožný vo všetkých konaniach, a čo sa týka účastníkov na strane odporcu, tak zastupujem niektorých ja, ale podstatou tohto návrhu je teda uplatnenie zásady hospodárnosti, nakoľko veci, ktoré spolu skutkovo súvisia, týkajú sa navrhovateľa spoločnosti Z. sú v zásade kumulované na Okresnom súde Poprad, a preto z dôvodu hospodárnosti konania máme za to, že by bolo vhodné keby všetky konania, ktoré sa týkajú merita veci sa viedli na tomto súde. Takže to je v krátkosti všetko...“

O návrhu sťažovateľa na prikázanie veci inému súdu najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Ndc 5/2012 z 28. februára 2012 rozhodol tak, že mu nevyhovel, lebo neboli zistené zákonné predpoklady navrhovaného opatrenia podľa ustanovenia § 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vec možno prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti.

Podľa judikatúry všeobecných súdov (napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Ndc 118/2007 zo 14. decembra 2007, sp. zn. 5 Ndc 3/2008 z 5. februára 2008, sp. zn. 5 Ndc 27/2008 z 9. septembra 2008) dôvodmi vhodnosti na prikázanie veci inému súdu sú predovšetkým také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo

po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným ako príslušným súdom.

V inej veci najvyšší súd uviedol (uznesenie sp. zn. 3 Ndc 29/2008 z 2. septembra 2008):

„Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 12 ods. 2 O. s. p. do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov účastníkov na oboch procesných stranách, pričom na pomery účastníka, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatných účastníkov konania. Pri delegácii z dôvodu vhodnosti treba vždy vziať na zreteľ aj predmet konania, a to, či sa miestna príslušnosť súdu v danom konaní neriadi ustanoveniami O. s. p. o výlučnej miestnej príslušnosti; zákonodarca totiž úpravou výlučnej miestnej príslušnosti vyjadril zámer, aby sa konanie o určitých veciach neuskutočňovalo na súde, ktorého miestna príslušnosť by bola daná všeobecnými kritériami (§ 84 a nasl. O. s. p.) alebo by vyplývala z možnosti účastníka zvoliť si spomedzi dvoch miestne príslušných súdov (§ 87 O. s. p.), ale aby vec prejednal a rozhodol práve ten súd, ktorého príslušnosť zákon stanovil odlišne podľa osobitných kritérií, ktorým z hľadiska miestnej príslušnosti priznal prioritu.“

O správnosti týchto právnych záverov najvyššieho súdu vyslovených v iných občianskoprávných veciach ústavný súd nemal žiaden dôvod pochybovať.

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti podanej ústavnému súdu, ale aj z obsahu návrhu sťažovateľa na prikázanie veci inému súdu z 27. apríla 2011 a napokon aj z obsahu vyjadrení právnych zástupcov účastníkov konania (teda aj právneho zástupcu sťažovateľa) prednesených na pojednávaní konanom okresným súdom 2. decembra 2011, sťažovateľ odôvodnil prikázanie veci iba tým, že Okresný súd Poprad vedie konania, ktoré majú „skutkovo a právne súvisieť“ s vecou prerokúvanou okresným súdom pod sp. zn. 9 C 148/2003. Akékoľvek konkrétne dôvody na prikázanie veci inému súdu v návrhu sťažovateľa absentujú, pritom sám sťažovateľ v spomenutom návrhu z 27. apríla 2011 uviedol: „*Skutočnosti, ktoré opodstatňujú delegáciu veci inému súdu tohto istého stupňa podľa citovaného zákonného ustanovenia musia byť výnimočné, závažné a musia byť objektívnej povahy...*“ Sám sťažovateľ však takéto skutočnosti v konaní pred všeobecnými súdmi neuviedol. Zákonná podmienka prikázania veci, ktorou je jeho vhodnosť (§ 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), tak zostala nesplnená.

Vzhľadom na chýbajúce konkrétne, relevantné a presvedčivé skutočnosti odôvodňujúce potrebu delegovania veci inému súdu treba podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu považovať za procesuálne vecne správne. To zároveň znamená, že nevyhovením návrhu na prikázanie veci inému súdu nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľa. Tým je súčasne dané aj to, že absencia odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu nedosahuje ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá je nevyhnutná na vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy.

Tieto závery boli dôvodom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neopodstatnenosť.

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy aj tým, že najvyšší súd nedodržel zákonný príkaz ustanovenia § 169 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď písomné vyhotovenie uznesenia neobsahovalo označenie účastníkov konania a veci, ústavný súd poznamenáva, že najvyšší súd vo výroku napadnutého rozhodnutia uviedol, že rozhodoval o návrhu

„žalovaného 1/“ na príkazanie veci vedenej „na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 9 C 148/2003“ Okresnému súdu Poprad. Aj keď uznesenie najvyššieho súdu skutočne neobsahuje konkrétne mená účastníkov konania a presné označenie veci, ústavný súd nemá pochybnosť o tom, že z takto uvedeného výroku najvyššieho súdu je identifikácia tak účastníkov konania, ako aj samotnej veci v konečnom dôsledku možná, a to práve z dôvodu označenia konajúceho súdu prvého stupňa, spisovej značky a procesnej strany podávajúcej návrh.

Podľa názoru ústavného súdu nedostatok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu rozhodne nebol takej intenzity, aby bol spôsobilý zasiahnuť do označeného základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, preto aj v tejto časti sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol, pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá a rozhodovanie o jeho ďalších požiadavkách (zrušiť rozhodnutie najvyššieho súdu, vrátiť vec na ďalšie konanie a priznať mu trovy právneho zastúpenia) je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo, bolo bez právneho významu sa týmito zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2012